

ANEXA C – IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE ÎN FAZA DE DEFINIRE A DOMENIULUI (SCOPING)

ANUNȚURI PRIVIND ETAPA DE DEFINIRE A DOMENIULUI DE APLICARE (SCOPING):

Administrația Națională a Drumurilor (26 august 2025), Consultanți (25 august 2025) - Broșură A4 (versiunea în limba română/rușă)

Nr. 40-02/14/2024 din 25.08.2025

Administrațiile Publice Locale
Conform listei

Prin prezenta, S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” (AND) vă aduce la cunoștință că, în perioada 25 august – 05 septembrie 2025, compania de consultanță „MM Consulting & Engineering” va desfășura o misiune de documentare în teren de-a lungul traseului drumului de ocolire a s. Giurgiulești, r. Cahul, L= 3,85 km (conexiunea dr. M3 și R34) și reparația capitală a drumului M3 Chișinău - Comrat - Giurgiulești - frontieră cu România, km 211,98 - 213,69 și M3.1 Giurgiulești - frontieră cu România, km 0,0 - 0,65 (drum de conexiune a punctului de trecere a frontierei de stat Giurgiulești - Reni și Giurgiulești - Galați).

Această vizită se realizează în cadrul etapei de pregătire a proiectului de reparație a drumului menționat și are ca scop elaborarea Evaluării Impactului de Mediu și Social (EIMS). Studiul este o cerință obligatorie, realizată în conformitate cu legislația națională și politicile partenerilor de dezvoltare care finanțează proiectul.

Pe parcursul acestor activități, echipa de experți va colecta și va analiza date esențiale, precum:

- aspecte de mediu: identificarea ariilor protejate, corpurilor de apă, calitatea aerului și a solului, nivelul de zgomot, gestionarea deșeurilor etc.;

- aspecte sociale: identificarea gospodăriilor și terenurilor agricole adiacente, accesul la proprietăți, prezența obiectivelor de patrimoniu cultural sau religios, a școlilor, a centrelor medicale și a altor puncte de interes comunitar.

În acest scop, reprezentanții companiei pot iniția consultanți punctuale cu reprezentanții autorităților publice locale, specialiști în reglementarea proprietății funciare sau cu locuitorii.

Având în vedere importanța acestor date pentru proiectarea unor lucrări durabile și cu impact minim asupra comunităților, vă rugăm respectuos să acordați sprijinul necesar echipei de consultanți, în cazul în care vor fi solicitate informații specifice, documente sau intervederi de clarificare.

Pentru o comunicare eficientă, coordonarea acestor activități din partea S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” este asigurată de Serviciul Dezvoltare Durabilă și Mediu. Persoana de contact este doamna Daniela Timuș (daniela.timus@and.md, telefon: +373 67 723 994)

Vă mulțumim anticipat pentru colaborare și pentru sprijinul acordat în realizarea acestui proiect de importanță națională.

Director general interimar

Sergiu BEJAN

Secretariat
Telefon: +373 222 077, e-mail: daniel@and.md

Pag. 1 / 1

ANUNȚ

cu privire la lansarea Proiectului de Evaluare a Impactului de Mediu, Social și Siguranță Rutieră pe traseul M3

mași beneficiari ai drumului expres M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România, informăm că, începând cu 1 septembrie 2025, se lansează activitatea de evaluare a impactului de mediu, social și siguranță rutieră pe traseul M3 și vizează următoarele segmente:

trasa 2: Traseul M3, 70,9 km (Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România), (Categorie A) divizat în 4 Loturi:

t1 (Aeroportul Chișinău – Porumbrei, 34,4 km) km 10,00 - 44,35 – reabilitare

t2 (Porumbrei – Cimișlia, 19 km) reabilitare & extinderea pe 19 km de drum de la 2 la 4 benzi

trasa 3: Traseul M3, 12 km (Cimișlia – Comrat, 12 km) km 70-350 - 82-430 – reabilitare

t3 (Cimișlia – Comrat, 12 km) km 70-350 - 82-430 – reabilitare

t4 (Giurgiulești ocolire și conexiune puncte de frontieră, 6,2 km) – construcția drumului de ocolire a s. Giurgiulești, r. Cahul, L= 3,85 km (conexiunea M3 și R34) și reparație capitală a drumului M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – frontieră cu România, km 211,98 - 213,69 și M3.1 Giurgiulești – frontieră cu România, km 0,0 - 0,65 (drum de conexiune a punctului de trecere a frontierei de stat Giurgiulești - Reni Giurgiulești - Galați)

Activități Studiului este identificarea și evaluarea impacturilor negative potențiale de mediu și sociale, auditul siguranței rutiere, evaluarea conformității cu legislația aplicabilă națională, internațională și cu Politica Socială (dețin (ESP), precum și Criteriile de Performanță (PR) ale BERD, stabilirea măsurilor de prevenire/ atenuare identificarea oportunităților de îmbunătățire și sustenabilitate proiectului.

secol este finanțat de Uniunea Europeană din fondurile Eastern Partnership Investment in Connectivity (PIC) și Sustainable Infrastructure Fund și este implementat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Beneficiarii direcți sunt Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) Administrația Națională a Drumurilor (AND) publică Moldova interconectată și integrată în infrastructura națională de transport în Regiunea Transilvaniană Transport (TEN-T) - obiectiv strategic stabilit în Strategia de Mobilitate 2030, prin modernizarea căilor aer, construirea de poduri și dezvoltarea de coridoare cu România și Ucraina. Proiectul va sprijini activitățile naționale și regionale prin reabilitarea drumurilor prioritare între Moldova, Uniunea Europeană și Ucraina.

eu finanțat a fost elaborat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul nu este în responsabilitatea „host” și a echipei de proiect și nu reflectă în mod necesar viziunea Uniunii Europene sau a BERD.

atru mai multe informații, sugestii și propuneri, vă puteți adresa direct la:

M Consulting&Engineering SRL – Moldova

telefon: +37379534810 (viber)

mail: project@mmengineering.org

retea: Cales Basarabiei 26/7, mun. Chișinău, Republica Moldova

European Bank
for Reconstruction and Development

Финансирование
Европейского Банка

European Bank
for Reconstruction and Development

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о запуске проекта «Оценка воздействия на окружающую среду, социальную сферу и безопасность дорожного движения» на трассе М3

Уважаемые жители села Будаки!

Сообщаем вам, что с 1 сентября 2025 года стартует проект «Оценка воздействия на окружающую среду, социальную сферу и безопасность дорожного движения» на трассе М3, охватывающий следующие участки: Трасса М3, протяженностью пр. 70,9 км (Кишинев – Комрат – Дуржулешты – граница с Румынией), (Категория А), разделенная на 4 лота:

Участок 1 (аэропорт Кишинев – Порумбей, 34,4 км) km 10,00 - 44,35 – реabilitация

Участок 2 (Порумбей – Чимишлия, 19 км) реabilitация и расширение 19 км дороги с 2 до 4 полос

Участок 3 (Чимишлия – Комрат, 12 км) km 70-350 - 82-430 – реabilitация

Участок 4 (Объездная дорога Дуржулешты и соединение пограничных пунктов, 6,2 км) – строительство объездной дороги с Дуржулешты, Кагульского района, L= 3,85 км (соединение М3 и R34) и реabilitация дороги М3 Кишинев – Комрат – Дуржулешты – граница с Румынией, km 211,98 - 213,69 и М3.1 Дуржулешты – граница с Украиной, km 0,0 - 0,65.

Целью исследования является выявление и оценка потенциальных негативных социальных и экологических воздействий, аудит безопасности дорожного движения, оценка соответствия применимому национальному, международному законодательству и Экологической и социальной политике (ЭСП), а также Требованиям к реализации проектов ЕБРР (ТР), разработка мер по предотвращению/смягчению последствий и выявление возможностей для улучшения и обеспечения устойчивости проекта.

Проект финансируется Европейским союзом из средств Фонда инвестиций в развитие связей Восточного партнерства (ЕФК) и Фонда устойчивой инфраструктуры и реализуется Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР). Прямыми бенефициарами являются Министерство инфраструктуры и регионального развития (МИДР) и Национальное управление автомобильных дорог (АНД), Республика Молдова намерена интегрировать национальную транспортную инфраструктуру в Трансевропейскую транспортную сеть (TEN-T) – стратегическую цель, установленную в Стратегии мобильности 2030, – путем модернизации железных дорог, строительства мостов и автомагистралей, а также развития транспортных коридоров с Румынией и Украиной. Проект будет способствовать развитию национальной и региональной транспортной связи путем восстановления приоритетных автодорог между Молдовой, Европейским союзом и Украиной.

Настоящее объявление подготовлено при финансовой поддержке Европейского Союза. Ответственность за его содержание несет исключительно команда проекта, и оно не обязательно отражает точку зрения Европейского Союза или ЕБРР.

Для получения дополнительной информации, предложений и показаний вы можете связаться с нами напрямую консультант компании MM Consulting&Engineering SRL – Moldova, Телефон: +37379534810 (viber), E-mail: project@mmengineering.org, или по адресу: Cales Basarabiei 26/7, mun. Chișinău, Republica Moldova

Misiune de documentare Evaluarea Impactului Social, Mediu și Siguranța Rutieră pe M3 (Chișinău – Comrat – Giur.

project@mmengineering.org

To 'primaria.baciov@apl.gov.md'; 'ialoveniconsiliu@gmail.com'; 'primaria.ial@gmail.com'; 'primaria.razeni@apl.gov.md'; 'primaria.horesti@apl.gov.md'; 'primaria.tipala@apl.gov.md'; 'consiliu@raioncimislia.md'; 'primaria@cmislia.md'; 'primariaporumbrei@gmail.com'; 'primar.sagaidac@gmail.com'; 'pr.gradiste@gmail.com'; 'pecaterinovca@gmail.com'; 'primaria.costangalia@apl.gov.md'; 'ciucur.mingir22@gmail.com'; 'primaria.bugeac@apl.gov.md'; 'presedintecahul@gmail.com'; Cc 'dg'; 'ten-t@mmengineering.org'; 'daniela.timus@and.md'

You forwarded this message on 09.09.2025 15:24.

Bună ziua Stimată Administrație a Autorităților Locale,

Prin prezenta scrisoare, Administrația Națională de Stat a Drumurilor și Consorțiul de Experți (MC Mobility Consultants GmbH - Austria, Haskoning DHV – Olanda și MM Consulting&Engineering SRL – Moldova) al Proiectului Băncii Europene de Reconstrucții și Dezvoltare „ - Environmental and Social Due Diligence, Impact Assessment and Road Safety Audit for the Moldova TEN-T Road Network Rehabilitation Project, DTM 55768, Vă salutăm și solicităm respectuos deschiderea pentru implicare în realizarea procesului de vizibilitate al proiectului și de organizare a consultărilor publice de comun acord.

Pentru zona de Sud a Republicii Moldova, Proiectul de reabilitare a drumurilor, fiind actualmente la etapa de evaluare a impactului de mediu, social și siguranța rutieră de către BERD, vizează următoarele segmente:

Trasa 2: M3 Road, 70.9 km (Chișinău – Comrat – Giurgiulești – Romanian border), (Category A) divizat into 4 Loturi:

Lot 1 (Airport I/C – Porumbrei, 34.4 km) - reabilitare

Lot 2 (Porumbrei – Cimișlia, 19 km) reabilitare & extinderea pe 19km de drum de la 2 la 4 benzi. (Category A) – reabilitare/construcție

Lot 3 (Cimișlia – Comrat, 12 km) - reabilitare

Lot 4 (Giurgiulești Ring Road, 5.5 km) - reparație capitală a drumului M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești – granița cu România, km 211,98 – 213,69 și M3.1 Giurgiulești – hotăr cu România, km 0,0 – 0,65, construcția drumului de ocolire al satului Giurgiulești, raionul Cahul, L= 3,85 km.

CONCLUZIE PRIVIND IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Data	Localitate / Părți interesate implicate	Feedback/Preocupări/Probleme
28.08.2025	(Lotul 1, 2) Satul Porumbrei, primar	Nu au avut loc consultări recente cu privire la proiectele actuale și s-a salutat dialogul de definire a domeniului de aplicare ca o șansă de a alinia lucrările la drumuri cu dezvoltarea locală. Comuna a raportat o dinamică puternică a întoarcerii diasporei (locuințe noi în fiecare an), o acoperire foarte mare a rețelei de gaze, investiții recente în sistemul de canalizare și înscrieri școlare stabile – indicatori ai unei așezări în creștere, care va beneficia de acces îmbunătățit și siguranță rutieră. Primăria s-a angajat să furnizeze extrase cadastrale pentru a verifica terenurile care ar putea fi afectate de lărgirea drumului și să ajute la organizarea de grupuri de discuții cu fermierii și întreprinderile situate în apropierea drumului.
28.08.2025	(Lotul 4) Satul Giurgiulești, primar	Siguranța și gestionarea accesului, integrarea cu logistica de frontieră și proiectele regionale sunt o prioritate în sud Primarul și consiliul local au subliniat necesitatea urgentă de a devia fluxurile intense de tranzit din centrul satului, după două decenii de trafic intens. Drumul de ocolire a fost considerată pe scară largă ca fiind cea mai importantă îmbunătățire pentru bunăstarea și siguranța comunității. Serviciile locale sunt relativ puternice pentru o comună mică (școală, grădiniță, clinică, bibliotecă, muzeu; acoperire extinsă cu apeduct), dar există încă lacune, în special rețeaua de canalizare incompletă și o moștenire de deșeuri negestionate pe care municipalitatea încearcă să o sistematizeze. Administrația a oferit informații privind terenurile la nivel de parcelă pentru drumul de ocolire și și-a confirmat disponibilitatea de a coordona cu Portul Liber Internațional Giurgiulești și cele două puncte de trecere a frontierei (Giurgiulești-Galați și Giurgiulești-Reni), astfel încât logistica construcției și gestionarea viitoare a traficului să fie coerente. Autoritățile locale au solicitat ca parcurile și zonele de staționare pentru camioane să fie planificate în mod coerent cu ocolitoarea și au menționat interfața cu ocolitoarea Slobozia-Mare, aflată în prezent în construcție.
28.08.2025	(Lotul 4) Consiliul raional Cahul, vicepreședinte	Impactul construcției Administrația a reiterat preocupările comunității, subliniind fisurile din clădiri și costurile de reparații ale gospodăriilor atribuite vibrațiilor provocate de vehiculele grele, și a susținut planul de amenajare a unei zone de parcare pentru camioane și îmbunătățiri logistice în apropierea frontierei, pentru a facilita staționarea mărfurilor internaționale. Districtul a indicat, de asemenea, o rețea de strategii regionale (apă, deșeuri, transport, climă, sănătate publică) care ar trebui să constituie cadrul de atenuare și monitorizare a proiectului.
12.09.2025	(Lotul 1) Satul Bacioi, primar	Preocupări privind siguranța și accesul în zonele peri urbane la intersecții și de-a lungul porțiunilor dens populate Primarul a solicitat amenajarea unei intersecții corespunzător proiectate la km 13+243 (benzi de accelerare/decelerare) pentru a deservi o zonă rezidențială în creștere, bariere fonice de-a lungul tronsoanelor locuite și o nouă facilitate de întoarcere în apropiere de Străisteni pentru a sprijini zona industrială emergentă.
12.09.2025	(Lotul 1) Satul Horești, satul Țipala, primari	Gestionarea siguranței și a accesului Horești și Țipala au subliniat necesitatea de a regulariza și de a securiza modelele de acces care au evoluat de-a lungul timpului: întreprinderile și fermele se bazează pe multiple intrări informale; locuitorii folosesc întoarceri în U nesigure în apropierea unei stații de alimentare cu combustibil pentru a evita ocoliri lungi; iar vizibilitatea redusă pe timp de noapte contribuie la coliziuni. Ambele comune au solicitat ca toate accesele să fie verificate din punct de vedere al siguranței, să se asigure iluminatul la intersecția rotundă L465 și să se țină seama în mod explicit de circulația utilajelor agricole în proiectare.

18.09.2025	(Lotul 1) Satul Răzeni, primar	Intersecții sigure, semnalizate și iluminate, cu benzi de accelerare/decelerare Răzeni, despărțit de M3, a semnalat un risc ridicat de accidente la intrările în oraș și un pericol deosebit pentru pietonii care traversează spre cimitirul de pe partea opusă; comuna a pledat pentru separarea completă a medianelor, eliminarea traversărilor la nivel, acces controlat cu benzi de accelerare/decelerare (inclusiv la km 28 către livezi) și rute paralele alternative pentru vehiculele restricționate de pe autostradă.
18.09.2025	(Lotul 1) Discuție în grup cu persoane în etate (20 de participanți)	Soluții formale pentru pietoni în cazul în care comunitățile sau destinațiile (de exemplu, cimitirele) se află de cealaltă parte a carosabilului; și măsuri pentru descurajarea traficului de tranzit în sate. Locuitorii din Răzeni au întărit punctele principale ale primarului și au adăugat cereri pentru iluminat continuu și treceri formalizate.
19.09.2025	(Lotul 2) Satul Sagaidac, primar	Primarul a raportat un acces de bază bun și a considerat extinderea de la 2 la 4 benzi ca un beneficiu net pentru siguranță și legături economice, cu condiția ca impactul temporar al construcției să fie bine gestionat.
20.09.2025	(Lotul 3) Satul Ciucur-Mingir, primar	Administrația a semnalat un fenomen recurent, și anume faptul că șoferii ocolesc trecând prin sat cu viteză mare pentru a evita monitorizarea pe linia principală a M3, solicitând semnalizare și restricții la intersecția cu M3 pentru a descuraja traficul de tranzit prin sat.
18.12.2025	(Lotul 3) Locuitorii din Ciucur-Mingir	A fost depus un demers cu 63 de semnatari din rîndul cetățenilor Ciucur-Mingir privind siguranța rutieră a locuitorilor satului, solicitându-se intervenții urgente pentru repararea drumurilor de acces la ruta națională M3, pe motiv că acestea nu sunt asfaltate pe o distanță de câțiva metri, așa cum prevede regulamentul, ci au praguri înalte care cauzează probleme atât circulației transporturilor, cât și deplasării cetățenilor.

PUBLICĂRI ONLINE

Loturi (1-4)	Părți interesate	Anunț publicat (online, în fața primăriei)
1	Administrația Națională a Drumurilor	https://www.andsa.md/consultari-publice-anunturi-si-procese-verbale/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/
1	Comuna Bacioi, Primărie	https://bacioi.md/2025/09/12/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/
1	Consiliul districtual Ialoveni	https://il.md/2025/09/10/autoritatile-lanseaza-studiul-privind-impactul-de-mediul-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/
1	Comuna Răzeni Primărie	https://www.facebook.com/share/p/1CAiHQeqyG/?mibextid=wwXlfr
1	Comuna Horești Primar	https://horesti.md/2025/09/10/anunt-7/ https://www.facebook.com/primaria.horesti/
1	Comuna Țipala	https://tipala.primarie.md/news/lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/
2-3	Consiliul raional Cimișlia	https://raioncimisia.md/2025/09/10/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/ https://www.facebook.com/share/p/14H9NqJReYL/?mibextid=wwXlfr
2-3	Primăria orașului Cimișlia	https://www.facebook.com/share/p/1Ah1ne5PhF/?mibextid=wwXlfr
2	Primăria comunei Porumbrei	https://www.facebook.com/share/p/16ZYYWAeFC/?mibextid=wwXlfr
2	Comuna Sagaidac	publicat pe panoul informativ din fața clădirii principale a primăriei
2	Satul Grădiște Primărie	https://primariagradieste.md/2025/09/09/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediul-social-si-siguranta-rutiera-pe-traseul-m3/

		https://www.facebook.com/share/p/1EjGFhBmeh/?mibextid=wwXlfr
2	Comuna Ecaterinovca Satul Coștangalia	publicat pe panoul de informare din fața clădirii principale a primăriei
3	Primăria Ciucur-Mingir	https://www.facebook.com/share/p/1671UyCEXX/?mibextid=wwXlfr https://ciucurmingir.sat.md/2025/09/09/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediu-social-si-siguranța-rutiera-pe-traseul-m3/
4	Consiliul raional Cahul	https://cahul.md/anunt-cu-privire-la-lansarea-proiectului-de-evaluare-a-impactului-de-mediu-social-si-siguranța-rutiera-pe-traseul-m3/ https://www.facebook.com/share/p/18uZ8g8izH/?mibextid=wwXlfr
4	Orașul Cahul Primărie	https://primariacahul.md/media-category/noutati-si-evenimente/se-lanseaza-evaluarea-impactului-pentru-modernizarea-traseului-m3-chisinau-comrat-giurgiulesti-frontiera-cu-romania https://www.facebook.com/share/p/19vYq5bgen/?mibextid=wwXlfr
4	Sat Giurgiulești Primărie	https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=3163525133814073&id=100004698518744&mibextid=wwXlfr&rdid=h2QM1WBVmaFzI5Ny#
4	Satul Cîșlița-Prut Primărie	https://www.facebook.com/share/p/14Jqox5ZQhF/?mibextid=wwXlfr

REGISTRUL DETALIAT AL ETAPEI DE DEFINIRE A DOMENIULUI DE APLICARE (SCOPING)

PĂRȚI INTERESATE CHEIE:

Data	Participanți	Aspecte cheie Due diligence E&S
01.08.2025	Echipa AND (NRA) Sergiu Bejan – Director al Administrației Naționale a Drumurilor www.andsa.md Ludmila Vîrlan – Șef Departament SDED Departamentul Dezvoltare Durabilă și Mediu din cadrul AND Daniela Timuș – Consultant, Departamentul Dezvoltare Durabilă și Mediu Echipa MM Consultin&Engineering SRL Tatiana Ilescu Specialist în mediu Ala Rotaru Specialist în biodiversitate Marina Grosu Specialist în sănătate și siguranță/social Mihai Bostan Șef echipă locală	Prezentarea proiectului și a obiectivelor cheie în materie de mediu și securitate. Pentru o mai bună coordonare a proiectului, MM a solicitat trimiterea unei scrisori oficiale către toate autoritățile locale pentru tranșa R7 și tranșa M3. ANDSA a elaborat scrisoarea nr. 10-02/4004 din 05.08.2025 adresată părților interesate din R7 și 10-02/4422 din 25.08.2025 pentru părțile interesate din M3. Expertul social MM a identificat părțile interesate și a inițiat corespondența prin e-mail și informarea cu privire la obiectivele proiectului.
29.08.2025	Reprezentanții Administrației Naționale a Drumurilor (AND)	Întâlnirea a avut ca scop identificarea fiecărei tranșe și a fiecărui lot din fiecare tranșă în conformitate cu Anexa 0 din Termenii de

dwww.andsa.md și echipa MM s-au întâlnit la sediul AND din Chișinău, str. Bucuriei, 12A MD 2004, Republica Moldova

Roman Gavriluță – Director executiv AND

Nichita Purici – Șef al Departamentului de Management Ingineresc AND

Daniela Timus – Specialist al Departamentului Dezvoltare Durabilă și Mediu

Echipa M&M Consulting&Engineering:

Mihai Bostan – Șef de echipă

Ala Rotaru – Specialist în biodiversitate

Tatiana Ilescu – Specialist în mediu

Marina Grosu – Specialist HS&Social

referință, analizarea dacă toate documentele au fost primite de la ANDSA, starea studiilor de fezabilitate și a proiectelor de execuție actualizate, precum și informații suplimentare legate de autorizațiile de mediu și analiza lacunelor din sarcinile proiectului.

Subiectele discutate privind **Tranșa 2 M3 (Loturile 1-4)**

Lotul 1 Chișinău-Porumbrei (M3 Chișinău - Comrat - Giurgiulești - granița cu România, km 10,00 - 44,35)

În acest sector au fost realizate unele activități „Selectarea și actualizarea volumelor de lucrări pentru sectorul rutier km 41-600 - 44,35 al proiectului” conform DD nr. 515/2020. Drumul a fost întreținut și au fost reabilitate unele poduri din bugetul de stat (fonduri rutiere) – podul km 41,96. <https://harta.asd.md/>. Studiul de fezabilitate datează din 2009.

Lotul 2 Porumbrei-Cimișlia (M3 Chișinău - Comrat - Giurgiulești - granița cu România, km 44+420 – 63+430) lărgire de la 2 la 4 benzi km 0,00÷19,010 Faza 2.

Prima fază a fost lansată la 01.02.2019 cu finanțare din contractul BEI RSP/W9/02, iar lucrările au fost finalizate la 21.10.2022. Execuție – 100%

Lucrările întregului proiect au fost împărțite în 2 faze:

Faza 1 – include și construcția terasamentului pentru 4 benzi și a reconstrucția carosabilului pentru 2 benzi. Documentația de construcție, autorizațiile de mediu și evaluarea impactului asupra mediului sunt disponibile din 2020. Consultanții solicită datele.

Faza 2 – extinderea de la 2 la 4 benzi km 0,00÷19,010. Vizita la fața locului – <https://harta.asd.md/>

Lotul 3 - Cimișlia – Comrat (M3 Chișinău - Comrat - Giurgiulești - granița cu România, km 70+350 – 82+430

ANDSA a confirmat că nu există un proiect tehnic, fiind disponibilă doar studiul de fezabilitate din 2009. Centura Cimișlia va face parte din investițiile BEI – se pregătește licitația de achiziții.

Lotul 4 Centura Giurgiulești și punctele de trecere a frontierei. Construcția centurii Giurgiulești, raionul Cahul, L= 3,85 km (conexiune între șoselele M3 și R34) + Reparații capitale ale șoselei M3 Chișinău - Comrat - Giurgiulești - hotar cu România, km 211,98 - 213,69 și M3.1 Giurgiulești - hotar cu Ucraina, km 0,0 - 0,65 (drum de legătură între punctele de trecere a frontierei de stat Giurgiulești - Reni și Giurgiulești - Galați).

Pentru acest lot sunt disponibile toate datele.

Informații suplimentare: În prezent se află în proces de evaluare licitația „Servicii de elaborare a studiului de fezabilitate privind „Construcția parcarii adiacente drumului ocolitor al satului Giurgiulești”

<https://achizitii.md/ro/public/tender/21467827/>

Serviciul Vamal al Republicii Moldova se pregătește să construiască o parcare pentru camioane lângă satul Cîșlița Prut, pe drumul R34, un proiect susținut de Proiectul de extindere a serviciilor vamale (CEF), finanțat parțial de UE. Acest proiect

		vizează extinderea platformei existente de interceptare a camioanelor pentru a îmbunătăți procedurile vamale și face parte dintr-un efort mai amplu de îmbunătățire a gestionării frontierelor. https://www.infotag.md/finances-en/317615/
21.10.2025	<p>Reprezentanții Administrației Naționale a Drumurilor (ANDSA) www.andsa.md</p> <p>Sergiu Bejan Directorul Administrației Naționale a Drumurilor</p> <p>Ștefan Popa Vice-director Administrația Națională a Drumurilor</p> <p>Roman Gavriluță Director executiv al ANR</p> <p>Daniela Timus Specialist al Departamentului SDES</p> <p>Ludmila Vîrlan Șef al Departamentului SDES</p> <p>Alexandru Gronic Consultanț coordonare externă PM BERD</p> <p>Lilian Sidlețchi Șef Departament Achiziții Terenuri</p> <p>MC Mobility Consultant GmbH/ MM Consulting&Engineering Consultants:</p> <p>Dovydas Skrodenis – Expert în auditul siguranței rutiere</p> <p>Marina Grosu – Expert în sănătate și siguranță/social</p> <p>Jody van Mastrigt – Expert social</p> <p>Mihai Bostan – Șef echipă locală</p> 	<p>Întâlnire cu AND pentru a discuta întrebările referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Implementarea Proiectului M3 de către AND în ceea ce privește capacitatea și competența, politicile și sistemele de management existente. ➤ Conformitatea actuală cu politicile și strategiile UE, programe viitoare. ➤ Organizarea lucrărilor pentru proiectul propus (gestionarea/supravegherea contractorilor pentru lucrările de construcție, gestionarea forței de muncă). ➤ Gestionarea impactului asupra mediului și a impactului social. ➤ Implicarea părților interesate și gestionarea reclamațiilor (forță de muncă, comunități) ➤ Gestionarea exproprierii și compensării terenurilor, moșteniri din trecut. Monitorizare, raportare și comunicare. Audituri de siguranță rutieră.
21.10.2025	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) www.midr.gov.md :</p> <p>Nicolai Mândra – Secretar de stat, +373 22 250 666, nicolai.mindra@midr.gov.md</p> <p>Radu Rogovei – Directorul Direcției Politici de Dezvoltare Rutieră +373 22 250</p>	<p>Aspecte cheie discutate: Cadrul juridic național privind siguranța rutieră și efectele asupra schimbărilor survenite în schimbările naționale și instituționale ale responsabilităților, transferarea de la AND la ANTA a domeniului de siguranță rutieră pe drumurile R7 și M3.</p>

	<p>695,radu.rogovei@midr.gov.md MC Mobility Consultant GmbH/ MM Consulting&Engineering Consultants: Dovydas Skrodenis – Expert în auditul siguranței rutiere Mihai Bostan – Șef echipă locală</p>	
21.10.2025	<p>ANTA – Agenția Națională de Transport Rutier, adresa: Aleea Gării nr. 6, Chișinău Ina Angheliuc – Director MC Mobility Consultant GmbH/ MM Consulting&Engineering Consultanți: Dovydas Skrodenis – Expert în auditul siguranței rutiere Mihai Bostan – Șef echipă locală</p> 	<p>Aspecte cheie discutate: Cadrul juridic național privind siguranța rutieră și efectele asupra schimbărilor survenite în schimbările naționale și instituționale ale responsabilităților, transferarea de la AND la ANTA a domeniului de siguranță rutieră pe drumurile R7 și M3.</p>

IMPLICAREA COMUNITĂȚILOR LOCALE:

28.08.2025	<p>Primăria satului Porumbrei (Lotul 1 Chișinău-Porumbrei) (Lotul 2 Porumbrei-Cimișlia)</p>	
<p>Discuții cheie: cu primarul domnul Făureanu Iurie</p> <p>Consultări anterioare privind proiectul: Nu s-au efectuat consultări cu administrația satului sau cu populația în legătură cu proiectul actual.</p> <p>Laborator periodic pentru apă, sol, aer, zgomot: S-a discutat procedura de monitorizare a apei și analiza periodică efectuată de Centrul Public de Sănătate Hâncești</p>		

(competența se extinde și asupra raionului Cimișlia) al Agenției Naționale de Sănătate Publică. Grădinița este conectată la rețeaua de apă. Pentru funcționarea grădinițelor, se efectuează periodic teste de laborator ale apei potabile.

Proprietarii de terenuri:

Administrația a delegat un specialist cadastral să prezinte parcelele de teren (numere cadastrale) aferente proiectului pentru a le verifica cu documentele proiectului. Lotul 2 Porumbrei-Cimișlia este un drum existent, recent reabilitat pe 2 benzi, iar în execuția proiectului extinderea a fost deja analizată și s-a efectuat identificarea tuturor terenurilor relevante.

Impactul asupra proiectului:

Primarul satului Porumbrei a subliniat impactul pozitiv al proiectului asupra dezvoltării regionale, datorită faptului că în fiecare an în sat se construiesc 3-4 case noi de către cetățeni care se întorc din străinătate. De asemenea, s-a menționat că terenurile nu mai sunt vândute, ceea ce înseamnă că oamenii își păstrează activitatea și intenționează să rămână în sat.

Populația totală a satului numără 1500 de locuitori, dar conform datelor recensământului din 2024, numărul locuitorilor este de 994 (492 bărbați, 502 femei). Persoanele care lucrează în străinătate nu au fost incluse în recensământ. Un total de 98% din gospodăriile din satul Porumbrei, districtul Cimișlia, sunt conectate la rețeaua de distribuție a gazelor naturale. Stația de epurare a apelor uzate a fost dezvoltată din Fondul Național de Mediu, cu un buget de 9 milioane MDL.

În școala din Porumbrei sunt 132 de copii cu vârste cuprinse între 1 și 9 ani (nivel primar și gimnazial).

În ceea ce privește statisticile privind accidentele, primarul a menționat câteva accidente în care au fost implicați locuitorii din Porumbrei, dar statisticile oficiale vor fi solicitate de la Poliția Regională Cimișlia.

Identificarea părților interesate:

Specialiștii din cadrul primăriei vor întocmi o listă cu întreprinderile relevante pentru identificarea impactului proiectului și cu proprietarii de terenuri care cultivă culturi de-a lungul drumurilor, pentru a organiza discuții în cadrul unor grupuri de focus.

SA „Drumuri-Cimișlia”, specializată în construcția, repararea și întreținerea drumurilor, care deservește drumurile publice naționale din zona cuprinzând regiunile Cimișlia, Basarabeasca, Leova. Responsabilă pentru această entitate este Agenția pentru Proprietate Publică.

Aspecte legate de biodiversitate:

Identificarea zonelor protejate și interacțiunea cu proiectul, strategiile regionale, aspectele, preocupările privind biodiversitatea, părțile interesate responsabile de monitorizarea pe teritoriu.

Strategii locale:

Administrația a făcut referire la Strategia regională a Cimișlia 2022-2028 și la Planul de acțiune local în domeniul mediului.

Mass-media locală:

MediaTV Cimișlia - <https://mediatv.md/homepage/cimislia/>

28.08.2025 Primăria satului Giurgiulești (Lotul 4 – construcția centurii Giurgiulești și reabilitarea drumului între punctele de trecere a frontierei Reni-Galați)

Discuții cheie **Primar - Dna Gălățeanu Tatiana**

Consultări anterioare privind proiectul:

Nu au fost efectuate consultări cu administrația localității sau cu populația în legătură cu proiectul actual.

Nu există o platformă web care să facă legătura cu populația. Primarul a creat o platformă Viber și menține legătura cu populația prin acest canal.

Laborator periodic pentru apă, sol, aer, zgomot:

S-a discutat procedura de monitorizare a apei și analiza periodică, care sunt asigurate de subdiviziunea teritorială Centrul Public de Sănătate Cahul (competența se extinde și pentru Giurgiulești) al Agenției Naționale de Sănătate Publică. Grădinița este conectată la apeduct. Pentru funcționarea grădinițelor, se efectuează periodic teste de laborator ale apei potabile.

Primarul așteaptă de la agenția teritorială cele mai recente date disponibile privind apa, iar consultanții vor primi rezultatele.

Proprietarii de terenuri:

Administrația a delegat un specialist cadastral să prezinte parcelele de teren aferente proiectului (numere cadastrale) pentru a verifica documentele proiectului - Lotul 4 Giurgiulești ocolire și conexiune între granițe.

Impactul asupra proiectului:

Primarul satului Giurgiulești a subliniat impactul pozitiv major al proiectului, datorită evitării traficului intens din centrul satului Giurgiulești către drumul de ocolire Giurgiulești. 20 de ani de trafic infernal au creat un impact negativ asupra bunăstării populației. Intenția Administrației Naționale a Drumurilor de a crea o parcare adiacentă drumului de ocolire Giurgiulești și planul punctului de trecere a frontierei Giurgiulești de a crea un centru logistic suplimentar în apropierea punctului de trecere a frontierei vor permite gestionarea adecvată a camioanelor grele în timpul șederii lor temporare în perimetrul de trecere a frontierei.

Drumul de ocolire Slobozia Mare, care se află în prezent în execuție și se intenționează să fie gata până în martie 2026, are un punct de conexiune cu Lotul 4 al drumului de ocolire Giurgiulești.

Populația totală a satului numără 2780 de locuitori, dar conform datelor recensământului din 2024, numărul acestora este de 1850 de persoane (885 bărbați - 965 femei). Persoanele care lucrează în străinătate nu au fost incluse în recensământ. Conform informațiilor furnizate de primar, nu există o lipsă de forță de muncă în zona satului Giurgiulești, deoarece amplasarea satului în apropierea hotarelor și a Portului Liber Internațional Giurgiulești a creat premisele pentru dezvoltarea afacerilor locale și a forței de muncă.

În satul Giurgiulești există un liceu teoretic, o grădiniță, o casă de cultură, un cabinet medical, o bibliotecă publică, un oficiu poștal, o sucursală a unei bănci comerciale și un muzeu.

Apa potabilă pentru localnici este furnizată de un sistem centralizat de apeduct, la care sunt conectate 890 de gospodării. O altă problemă rămâne lipsa unei rețele de canalizare, deoarece aceasta a fost începută în 2014 și nu a fost încă finalizată. Construcția stației de epurare a apelor uzate a fost deja finalizată. Satul nu dispune de un sistem de irigații. Satul are o groapă de gunoi neautorizată, dar dispune de un sistem de colectare, transport și depozitare centralizată a deșeurilor.

Localitatea este gazificată doar într-un sector mic de locuințe noi.

În ceea ce privește statisticile privind accidentele, primarul a menționat câteva accidente în care a fost implicată localitatea Giurgiulești, dar statisticile oficiale vor fi solicitate de la Poliția Regională Cahul.

Primarul a menționat, de asemenea, că un impact pozitiv asupra infrastructurii îl va avea segmentul feroviar funcțional din zona satului Văleni, pe tronsonul feroviar Cahul-Giurgiulești, pentru care se pregătesc lucrări de reparații.

Identificarea părților interesate:

Specialiștii din primărie vor pregăti o listă cu întreprinderile relevante pentru identificarea impactului proiectului și cu proprietarii de terenuri care cultivă culturi de-a lungul drumurilor, pentru a organiza discuții în grupuri focus.

Parte interesată publică S.A. „Drumuri-Cahul”, specializată în construcția, repararea și întreținerea drumurilor, care deservește drumurile publice naționale din zona cuprinzând regiunile Cahul, Taraclia, Cantemir. Responsabilă pentru această entitate este Agenția pentru Proprietate Publică.

Cele mai importante părți interesate, după administrația locală și întreprinderile locale, sunt punctele de trecere a frontierei – Giurgiulești – Galați și Giurgiulești – Reni și Portul Liber Internațional Giurgiulești, operat de ÎCS Danube Logistics <https://gifp.md/en/downloads/>.

Trebuie menționat că GIFP Danube Logistics, investitor general și operator al Portului Liber Internațional Giurgiulești, a obținut certificarea EN ISO 50001:2018 la 25 iunie 2025, care a recunoscut eforturile de îmbunătățire a managementului energetic și de creștere a eficienței energetice a operațiunilor portuare. În plus, este disponibil Raportul privind amprenta de carbon 2024 <https://gifp.md/en/news/danube-logistics-reduces-carbon-footprint-in-2024/>. În 2024, Danube Logistics și-a redus emisiile totale de gaze cu efect de seră cu 23% față de 2023, ajungând la 1.253,5 tone de emisii echivalente de CO₂. Îmbunătățirile cheie includ adoptarea de echipamente de manipulare a mărfurilor eficiente din punct de vedere energetic, cum ar fi benzi transportoare electrice pentru încărcarea cerealelor, care înlocuiesc macaralele și manipulatoarele de materiale alimentate cu combustibil, ceea ce a dus la reducerea consumului de combustibil în cadrul activităților portuare. În consecință, CO₂e pe tonă de marfă manipulată a scăzut cu 15%, confirmând tendința din anii precedenți.

Pentru prima dată, Raportul privind amprenta de carbon include estimări ale emisiilor provenite de la alte companii cu sediul în Portul Liber Internațional Giurgiulești. Pentru cei interesați de o înțelegere mai aprofundată a emisiilor portului

Aspecte legate de biodiversitate:

Satul Giurgiulești este situat în apropierea Rezervației Biosferei „Prutul de Jos” și este necesară identificarea zonelor protejate, interacțiunea cu proiectul, strategiile regionale, aspectele, preocupările privind biodiversitatea, părțile interesate responsabile de monitorizarea teritoriului.

Strategii locale:

Administrația a furnizat Planul strategic pentru dezvoltarea socio-economică a satului Giurgiulești, raionul Cahul, 2021-2026

Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă al satului Giurgiulești - aprobat de Consiliul local la 27.05.2024, elaborat de EU4Climate, finanțat de Uniunea Europeană.

Mass-media locală:

www.ziuadeazi.md
www.eu4cahul.md

28.08.2025 Consiliul Raional Cahul
(Lotul 4 – construcția centurii Giurgiulești și reabilitarea drumului între punctele de trecere a frontierei Reni-Galați)

Discuții cheie privind lotul 4 cu **Vicepreședintele Consiliului Raional, dl Pislari Nikon**

Consultări anterioare privind proiectul:

În legătură cu proiectul propriu-zis, nu s-au efectuat consultări cu administrația Consiliului Raional sau cu comunitățile din sate.

Laboratorul periodic pentru apă, sol, aer, zgomot:

S-a discutat procedura de monitorizare a apei și analiza periodică asigurată de subdiviziunea teritorială a Centrului Public de Sănătate Cahul (competența se extinde și asupra Giurgiulești și a altor sate legate de proiect, precum Cîșlița Prut) al Agenției Naționale de Sănătate Publică.

Proprietarii de terenuri:

Administrația a delegat Departamentul Economic și Direcția Agricultură, Terenuri și Cadastru să prezinte parcelele de teren (numere cadastrale) legate de proiect pentru a le verifica cu documentele proiectului - Lotul 4 centura Giurgiulești și conexiune drumul de conexiune între punctele de frontieră.

Impactul asupra proiectului:

Vicepreședintele Consiliului raional Cahul a subliniat, de asemenea, impactul pozitiv major al proiectului, datorită evitării traficului intens din centrul satului Giurgiulești către ocolitoarea Giurgiulești. Traficul intens a avut un impact negativ asupra siguranței și stilului de viață al populației. Reabilitarea locuințelor din cauza fisurilor cauzate de vibrațiile provocate de transportul greu a fost principala prioritate de investiții a gospodăriilor. Intenția Administrației Naționale a Drumurilor de a crea o parcare adiacentă ocolitoarei Giurgiulești și planul punctului de trecere a frontierei Giurgiulești de a crea un centru logistic suplimentar în apropierea punctului de trecere a frontierei vor permite gestionarea adecvată a camioanelor grele în timpul șederii lor temporare în perimetrul de trecere a frontierei.

Centura Slobozia-Mare, care se află în prezent în execuție și se intenționează să fie gata până în martie 2026, are un punct de conexiune cu lotul 4 al centurii Giurgiulești și reprezintă, de asemenea, o realizare importantă în dezvoltarea regională.

În ceea ce privește statisticile privind accidentele, vicepreședintele a menționat că statisticile oficiale vor fi solicitate de la Direcția Regională de Poliție Cahul sau sunt disponibile online pe site-ul www.andsa.md.

Identificarea părților interesate:

Specialiștii din raionul Cahul vor pregăti o listă a comunităților, întreprinderilor și proprietarilor de terenuri care cultivă culturi de-a lungul drumurilor, relevante pentru identificarea impactului proiectului, în vederea organizării de discuții în grupuri focus. Întâlnirile cu primăriile din Cîșlița Prut și alte sate care vor beneficia de proiect vor face, de asemenea, parte din întâlnirile cu părțile interesate.

Parte interesată publică S.A. „Drumuri-Cahul”, specializată în construcția, repararea și întreținerea drumurilor, care deservește drumurile publice naționale din zona cuprinzând regiunile Cahul, Taraclia, Cantemir. Responsabilă pentru această entitate este Agenția pentru Proprietate Publică.

Cele mai importante părți interesate sunt punctele de trecere a frontierei – Giurgiulești – Galați și Giurgiulești -Reni și Portul Liber Internațional Giurgiulești, operat de ÎCS Danube Logistics <https://gifp.md/en/downloads/>. Trebuie menționat că GIFP Danube Logistics, investitor general și operator al Portului Liber Internațional Giurgiulești, a obținut certificarea EN ISO 50001:2018 la 25 iunie 2025, care a recunoscut eforturile de îmbunătățire a gestionării energiei și de creștere a eficienței energetice a operațiunilor portuare. În plus, este disponibil Raportul privind amprenta de carbon 2024.

Aspecte legate de biodiversitate:

Satul Giurgiulești este situat în apropierea Rezervației Biosferei „Prutul de Jos” și este necesară identificarea zonelor protejate, interacțiunea cu proiectul, strategiile regionale, aspectele, preocupările privind biodiversitatea, părțile interesate responsabile de monitorizarea teritoriului.

Institutul de Ecologie și Geografie poate genera date pentru rapoarte privind aerul, solul și apa pentru raionul Cahul.

Strategii regionale:

Administrația a furnizat lista planurilor strategice pe care le urmează raionul Cahul:

Strategia Națională de Dezvoltare a Moldovei 2030;

• Strategia națională de dezvoltare regională;

• Strategia de dezvoltare sectorială „Educație – 2025”;

• Strategia națională de sănătate publică;

• Strategia de alimentare cu apă și salubritate;

• Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru perioada 2013-2027;

• Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2025”;

• Strategia de dezvoltare regională sud;

• Programul sectorial regional în domeniul aprovizionării cu apă și canalizării în regiunea de dezvoltare sudică;

• Programul sectorial regional în domeniul gestionării deșeurilor solide în regiunea de dezvoltare sudică;

• Programul sectorial regional în domeniul drumurilor regionale și locale în regiunea de dezvoltare sudică;

• Strategia de dezvoltare integrată a raionului Cahul

Strategia de dezvoltare socială și economică a regiunii Cahul 2023-2030

Evaluarea vulnerabilității climatice pentru rezervația biosferei „Prutul de Jos”

Mass-media locală:

www.ziudeazi.md - Platforma media a regiunii sudice

www.eu4cahul.md

www.tuk.md

12.09.2025

Comuna Băcioi, Primărie
Lotul 1 (Chișinău-Porumbrei, 34,4
km) Primar – DI Ilie Leahu

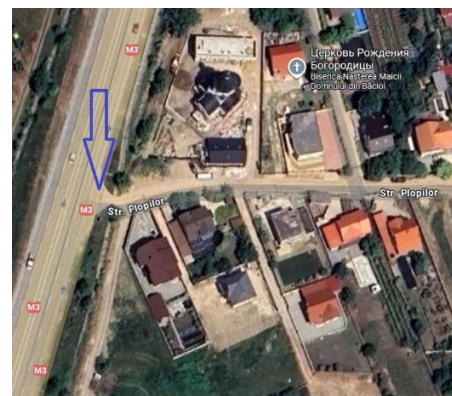

Aspecte cheie identificate în urma consultării cu reprezentantul comunității Băcioi – **Primarul dl. Ilie Leahu**

Comuna Băcioi este prima localitate situată în zona de interes a Lotului 1 și foarte aproape de ruta M3, cu un nod rutier care leagă localitatea de autostradă. Aspectele cheie subliniate de primar, în contextul dezvoltării economice și sociale a regiunii:

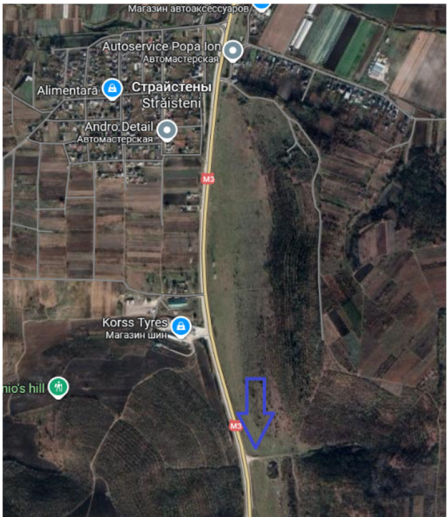
1. Includerea în studiu și, ulterior, în proiect și în faza de execuție a amenajării drumului de acces din satul Băcioi, strada Plopilor, la drumul național M3 km 13+243, cu proiectarea și construirea benzilor de accelerare/decelerare, în contextul dezvoltării urbane accelerate și al lipsei unei conexiuni directe și sigure între drumul național și zona nou construită.

2. Instalarea barierei fonice în zona rezidențială a satelor Băcioi și Străisteni, situate de-a lungul traseului M3.

3.În contextul dezvoltării zonei industriale a comunei Băcioi și al atragerii de investitori în regiune, comunitatea solicită evaluarea posibilității includerii unui sens giratoriu sau a unei benzi de acces pentru intrarea/ieșirea din zonă, cu posibilitatea de a vira în apropierea satului Străisteni, la km 16+381, pe partea dreaptă a direcției Străisteni-Băcioi.

Scrisoarea oficială 02/1-37/1004 din 12.09.2025 va fi trimisă oficial Administrației Naționale a Drumurilor și echipei de due diligence tehnic în scop informativ și de luare a deciziilor.

12.09.2025

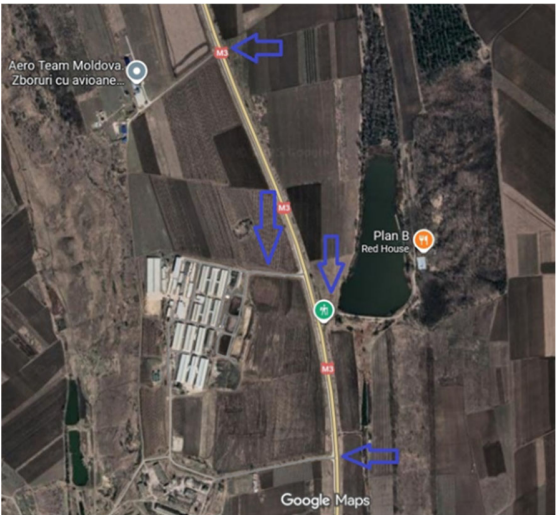
Comuna Horești, Primărie
Lotul 1 (Chișinău-Porumbrei, 34,4
km) **Primar – DI Petru Cigoreanu**

Comuna Horești este a doua localitate situată în zona de interes a Lotului 1, care se află foarte aproape de ruta M3 și utilizează intersecția (trecerea) cu drumul local L465, care leagă localitatea de autostradă.

Aspectele cheie subliniate de primar, în contextul activităților sociale și economice ale comunității care utilizează zilnic ruta M3 și intersecțiile, pasajele și accesele adiacente.

1. Pe teritoriul administrativ al comunei Horești, întreprinderile care interacționează cu ruta M3, precum: Zona de agrement și pescuit Plan B, Aerodromul AEROTEAM Moldova, SRL AIR DIPLOMAT, SRL BECAS AVIA, SRL NEOLACTA (fermă și producție animalieră), SRL Buffalo Farm SRL QUEEN's RESIDENCE PARK, S.C. BRAMAC COM SRL, SRL GHILENCOM,, CÎ HOREA SERVICE, SRL BRAGA TV, SRL FITOFAG solicită verificarea proiectelor tehnice din punctul de vedere al siguranței rutiere în perimetrul de acces la punctele de intrare/ieșire.

2. În plus, intersecția rutieră asigură legătura cu ambele părți ale comunei care este intersectată de M3, aspectul care trebuie abordat fiind întoarcerea în localitate după benzinăria Rompetrol, care este utilizată de rezidenți pentru a nu parcurge

un traseu până în comuna Băcioi pentru a se întoarce în localitatea Horești. Drumul utilizat este prezentat în figură.

3. Problemele de acces întâmpinate de mediul de afaceri și de locuitorii zonei sunt: Agenții economici prezentați mai sus, pentru a ajunge la sediile lor din direcția de deplasare spre Chișinău, au nevoie de zone de întoarcere în imediata vecinătate, deoarece în prezent întoarcerea este permisă tocmai la intersecția rutieră din comuna Băcioi.

4. Gospodăriile țărănești și fermierii din localitate se confruntă cu impedimente la ieșirea/intrarea utilajelor agricole pe/de pe terenurile agricole, în special la intersecția G105 spre Chișinău.

Pentru a sublinia aspectul de mediu, pe râul Botna sunt planificate lucrări de decolmatare, care vor fi efectuate și în zona comunei Horești. Proiectul este realizat de Administrația Națională „Apele Moldovei” și face parte dintr-un efort coordonat de exploatare durabilă a resurselor de apă din Republica Moldova. Pe lângă lucrările hidrotehnice, proiectul prevede și plantarea de benzi forestiere de-a lungul râului, o măsură esențială pentru stabilizarea malurilor, reducerea eroziunii și crearea de coridoare ecologice care vor contribui la refacerea biodiversității [dhttps://mediu.gov.md/ro/content/5345](https://mediu.gov.md/ro/content/5345)

În concluzie, drumul expres M3 reabilitat va contribui la dezvoltarea socio-economică a localităților chiar și pe o rază de 2-10 km, comuna Horești găzduind Festivalul Cultural „Comoara Națională”, care este mai mult decât un festival - este o sărbătoare a culturii, tradițiilor și identității naționale, care reunește generații și comunități din toată țara și din diaspora.

Scrisoarea oficială din 16.09.2025 a fost elaborată de Primăria Horești și va fi trimisă oficial Administrației Naționale a Drumurilor și Echipelor de Due Diligence Tehnică în scop informativ și de luare a deciziilor.

12.09.2025

Comuna Țipala, Primărie
Lotul 1 (Chișinău-Porumbrei, 34,4 km)
Primar – DI Bivol Silviu

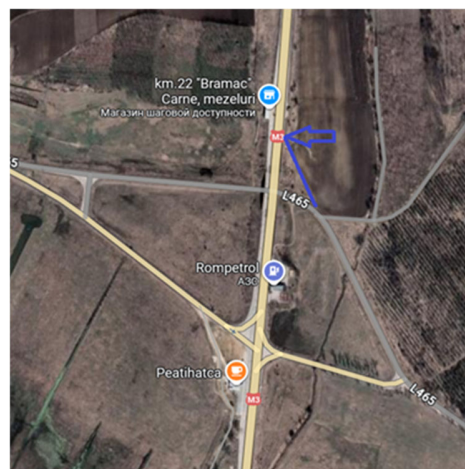

Comuna Țipala este localitatea situată în zona de interes a lotului 1, care se află în apropierea traseului M3, dar comunitatea utilizează intersecția (trecerea) cu drumul local L465, care leagă localitatea de autostradă.

Aspectele cheie subliniate de primar, în contextul activităților sociale și economice ale comunității care utilizează zilnic ruta M3 și intersecțiile, pasajele și accesele adiacente.

1. Intersecția rutieră de pe ruta M3 care leagă localitățile Țipala și Horești de drumul local L465 este utilizată în mod activ de către locuitorii ambelor comune, precum și de către mediul de afaceri - zone de divertisment, magazine, ferme, care utilizează transportul zilnic. În acest scop, comunitatea solicită verificarea proiectelor tehnice în ceea ce privește siguranța rutieră în perimetrul de acces la punctele de intrare/ieșire.

2. Aspectul care trebuie abordat este virajul neautorizat către sat după benzinăria Rompetrol, care este utilizat de locuitori pentru a evita parcurgerea traseului până la intersecția din comuna Băcioi pentru a se întoarce în Țipala. Drumul utilizat este prezentat în captură.

3. Aceeași problemă se pune și în direcția Răzeni, locuitorii care părăsesc localitatea Țipala sub pod pentru a face cumpărături în zona Peatihatca, pentru a se întoarce pe ruta L465, iau o rută spre Răzeni pentru a se întoarce sau folosesc un teren privat și acces neautorizat prezentat în captură pentru a avea acces la drumul L465.

4. Asigurarea iluminatului pe traseul din perimetrul intersecției rotunde cu L465, deoarece cauza majorității accidentelor este vizibilitatea pe timp de noapte.

5. Reprezentantul comunei a menționat că autostrada M3 reabilitată, care face parte din rețeaua transeuropeană TEN-T, va avea un impact benefic asupra dezvoltării socio-economice a localităților de-a lungul acestei rute. Este obligatoriu să se ia în considerare aspectele menționate mai sus pentru a se asigura că locuitorii beneficiază de un mediu de trafic sigur, care nu creează premise pentru abateri și identificarea rutelor neautorizate pentru deplasare.

Scrisoarea oficială din 17.09.2025 a fost elaborată de Primăria Țipala și va fi trimisă oficial Administrației Naționale a Drumurilor și Echipei de Due Diligence Tehnică în scop informativ și de luare a deciziilor.

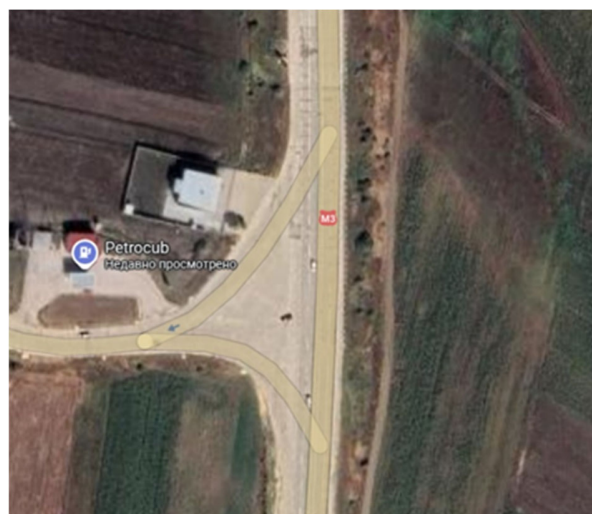
18.09.2025

Comuna Răzeni, raionul Ialoveni
Lotul 1 (Chișinău-Porumbrei, 34,4 km)
Primar – DI Crețu Ion

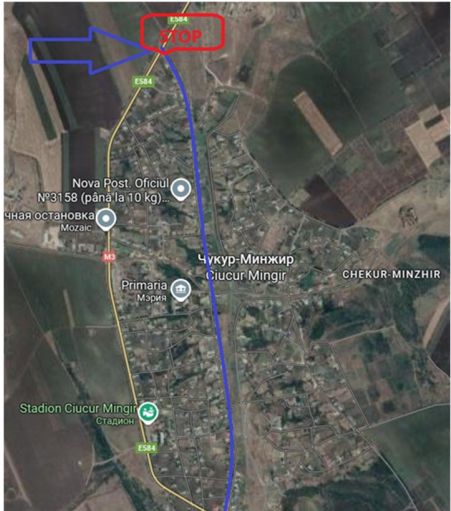

Comuna Răzeni este localitatea situată în zona de interes a Lotului 1, care se află pe partea stângă și dreaptă a traseului M3. Aspectele cheie subliniate de primar, în contextul activităților sociale și economice ale comunității care utilizează zilnic traseul M3 și intersecțiile, pasajele și accesele adiacente.

1. Locuitorii utilizează accesul către/din sat și traversează drumul. Timpul de așteptare și riscurile la ieșirea din oraș în direcția Chișinău și la intrarea în oraș din direcția Cimișlia, rata accidentelor este ridicată în acest perimetru al drumului. Este necesară reorganizarea traficului astfel încât să se excludă traversarea direcțiilor de trafic, să se organizeze accesul într-o singură direcție și să se excludă intersecțiile la un singur nivel.
2. Este necesar să se amenajeze o cale de acces cu bandă de frânare și accelerare la km 28 către livezile din zonă, în conformitate cu proiectul tehnic și standardele de siguranță rutieră.
3. Separarea fizică completă a sensurilor de circulație prin instalarea de bariere ar exclude traversarea dintr-un sens în altul de către pietoni. Riscul principal îl reprezintă traversarea drumului de către populație pentru a avea acces la cimitirul situat pe partea opusă.
4. Există multiple accese neautorizate la porțiunea de traseu care a fost utilizată de rezidenți de-a lungul anilor, ceea ce creează un pericol major atât pentru trafic, cât și pentru

<p>rezidenți, dar acestea sunt încă utilizate.</p> <p>5. Organizarea dublării drumului M3 cu drumuri de altă categorie pentru a permite tipurilor de transport care nu au acces la drumul expres să circule pe drumuri alternative reprezintă o provocare pentru autoritățile locale și numai MIDR poate implementa aceste modificări în planul rețelei rutiere.</p> <p>Scrisoarea oficială din 17.09.2025 a fost elaborată de Primăria Răzeni și va fi trimisă oficial Administrației Naționale a Drumurilor și Echipei Tehnice de Due Diligence în scop informativ și de luare a deciziilor.</p>		
17.09.2025	Discuții în grupuri focus cu locuitorii satului Răzeni – 20 de locuitori	
<p>Aspectele cheie discutate și principalele probleme ridicate:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Accesul populației la cimitirul situat în cealaltă parte a satului, despărțit de ruta M3. Atunci când sunt organizate înmormântări, autoritățile locale trebuie să gestioneze măsurile de siguranță pentru a asigura accesul în condiții de siguranță pe ruta M3, deoarece populația folosește această cale pentru a ajunge la cimitir. Această problemă critică trebuie rezolvată cu un proiect optim și un acces alternativ. ➤ Asigurarea iluminatului pe ruta din perimetrul satului de-a lungul rutei M3, deoarece motivul celor mai multe accidente este vizibilitatea pe timp de noapte. ➤ Asigurarea tuturor acceselor la rută cu benzi de accelerare/decelerare <p>O scrisoare oficială din partea unui rezident local a fost primită prin e-mail (la 17.09.2025) și va fi trimisă grupului responsabil GRM al AND.</p>		
19.09.2025	Satul Sagaidac, raionul Cimișlia Lotul 2 (Porumbrei-Cimișlia, 19 km) Primar – DI Cojocaru Ion	
<p>Primarul a subliniat că traseul Porumbrei-Cimișlia a fost complet reabilitat în 2022, iar extinderea de la 2 la 4 benzi va avea un impact benefic asupra dezvoltării socio-economice a localităților de-a lungul acestui traseu, datorită fluidizării traficului și dezvoltării rețelei transeuropene TEN-T prin reabilitarea completă a traseului M3 care leagă frontierele cu România și Ucraina.</p> <p>Accesul către și dinspre localitate este asigurat fără impedimente.</p>		

19.09.2025	Satul Ciucur-Mingir, raionul Cimișlia Lotul 3 (Cimișlia-Comrat, 12 km) Primar – DI Ciobanu Tudor	
<p>Aspectele cheie discutate și principalele probleme ridicate:</p> <p>1. Există întotdeauna îngrijorări cu privire la siguranța locuitorilor din perspectiva vehiculelor grele și chiar a autoturismelor care evită partea superioară a traseului M3 din cauza monitorizării video și traversează centrul satului cu viteză mare. Este necesară instalarea unui indicator restrictiv la intrarea în sat dinspre M3.</p>		
		

CERCETARE MEDIA:

Data	Sursă (scurtă descriere)
23.07.2025	https://ziuadeazi.md/cahul/reabilitarea-drumului-de-ocolire-in-giurgiuilesti-ce-spun-oamenii/ Opiniile comunității cu privire la ocolitoarea Giurgiuilești. Un canal media local culege reacțiile locuitorilor; context util pentru impactul social și așteptările.
20.06.2025	https://customs.gov.md/en/articles/serviciul-vamal-initiaza-consultarea-publica-la-proiectul-ordinului-privind-locurile-aprobate-pentru-formalitati-vamale-2807-ro https://customs.gov.md/ro/articles/acte-normative-supuse-consultarii-1532-ro Serviciul Vamal al Republicii Moldova încurajează implicarea activă a tuturor părților interesate, prin depunerea de propuneri până la data de 27 iunie 2025, pentru construirea unei parcuri pentru camioane în apropierea satului Cîșlița Prut, pe drumul R34, un proiect susținut de Customs Extent Project (CEF), finanțat parțial de UE. Notă: În timpul procesului de consultare, oamenii au întrebat când va fi construită ocolitoarea Giurgiuilești, iar consultanții proiectului menționat au informat că construcția ocolitoarei Giurgiuilești face obiectul unui alt proiect.
07.05.2025	https://piataauto.md/Stiri/2025/05/A-fost-dat-start-lucrarilor-ultimul-sector-traseu-M3-din-Moldova-in-apropiere-de-frontiera-Romania-dupa-ce-o-companie-turceasca-abandonat/ Întreaga rută M3 de la Giurgiuilești la Chișinău va avea o lungime totală de 212 km, inclusiv partea din interiorul Chișinăului, iar de la Giurgiuilești la capitala Moldovei va trece prin doar 5 localități — Aluatu, Svetlîi, Congaz, Chirsova și Ciucur-Mingir — restul fiind ocolite. Cu toate acestea, pentru moment, versiunea finală a traseului nu include centura orașului Cimișlia, astfel încât, în etapa actuală, acesta trece și prin acest oraș.
02.01.2025	https://www.andsa.md/plan-de-achizitie-pentru-anul-2025/ Descriere: Planul de achiziții publice pentru 2025 al Administrației Naționale a Drumurilor, incluzând proiecte de design, studii de fezabilitate, lucrări cadastrale pentru identificarea și evaluarea compensațiilor legate de loturile proiectului pentru Tranșa 2, în principal legate de Lotul 4 și facilitățile adiacente.

18.07.2024	https://stiri.md/article/social/drumul-de-acces-la-ptf-galati-giurgiuilesti-reni-va-fi-reabilitat Urmăririle locale reflectă pachetul Giurgiuilești. Acoperirea suplimentară repetă domeniul de aplicare (modernizarea accesului la 4 benzi, ocolire de ~3,15 km). Util pentru evaluarea așteptărilor comunității.
17.07.2024	https://www.zdg.md/stiri/stiri-economice/infrastructura-rutiera-de-acces-la-ptf-galati-giurgiuilesti-reni-si-drumul-de-ocolire-a-satului-giurgiuilesti-vor-fi-reabilitate-cu-ajutorul-unui-grant-de-pestre-7-miliarde-de-euro-din-partea-comisiei-eu/ CEF UE selectează pachetul de acces+ocolire Giurgiuilești. Accesul la PTF Galați–Giurgiuilești–Reni va fi modernizat, plus o nouă ocolire de ~3,15 km a satului Giurgiuilești și o zonă de parcare pentru camioane; total 15,57 milioane EUR (UE acoperă 50%).
08.07.2024	https://www.infotag.md/finances-en/317615/ COMISIA EUROPEANĂ VA ACORDA MOLDOVEI O SUBVENȚIE DE APROAPE 8 MILIOANE DE EURO PENTRU UN PROIECT DE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ Serviciul de presă al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a declarat pentru INFOTAG că Comisia a aprobat 134 de proiecte în domeniul infrastructurii de transport, care vor primi subvenții în valoare de peste 7 miliarde de euro în cadrul programului Connecting Europe Facility (CEF). Printre acestea se numără și un proiect moldovean, pentru care ministerul a depus o cerere încă din luna ianuarie. Banii vor fi folosiți pentru construirea unei șosele de ocolire în jurul satului Giurgiuilești, cu o parcare pentru camioane, și pentru repararea drumului de acces Galați - Giurgiuilești - Reni . „Această porțiune de drum se află într-o stare deplorabilă, reprezentând un obstacol real pentru vehicule. Drumul va fi lărgit la patru benzi și reparat în conformitate cu standardele europene. Va fi construit un drum nou cu o lungime de aproximativ 3,15 km pentru a ocoli satul Giurgiuilești. Astfel, toate camioanele grele care se îndreaptă spre port sau spre punctul de control vor ocoli satul. Locuitorii din Giurgiuilești vor putea evita zgomotul și poluarea mediului, iar șoferii vor ajunge mai repede la destinație. Aici va fi construită și o parcare pentru camioanele care așteaptă să treacă vama ”, a declarat ministerul.
02.07.2024	https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/transport-european-transport-network-ten-t/tentec-information-system-and-ten-t-map-library/ten-t-maps-indicative-extension-neighbouring-countries_en Hărți TEN-T ale extinderii indicative către țările vecine Anexa 4_Hărți indicative TEN-T_extinse la SpecThird
18.10.2022	https://particip.gov.md/index.php/ro/document/stages/proiectul-de-hotarire-a-guvernului-cu-privire-la-transmiterea-si-schimbarea-categoriei-de-destinatie-a-unor-terenuri-in-scopul-reabilitarii-si-extinderii-drumului-national-m3-chisinau-cimislia-vulcanesti-giurgiuilesti-frontiera-cu-romania-pe-segmentul-de-ocolire-a-orasului-vulcanesti-uta-gagauzia/9327 Proiect de hotărâre a Guvernului „Privind transferul și schimbarea categoriei de destinație a unor terenuri, în scopul reabilitării și extinderii drumului național M3 (Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiuilești-granița cu România), cu numărul unic 497/ARFC/2022
03.02.2023	https://customs.gov.md/en/articles/evaluarea-implementarii-proiectului-de-modernizare-a-posturilor-vamale-de-la-frontiera-moldo-romana-1275-ro Conducerea Serviciului Vamal Român și a Autorității Vamale Române s-a reunit într-o ședință de lucru înaintea reuniunii Comitetului de coordonare a proiectului „Reabilitarea și modernizarea punctelor vamale de frontieră de la granița România-Moldova, și anume punctele vamale Albița-Leușeni, Sculeni-Sculeni și Giurgiuilești-Giurgiuilești”.

	Reabilitarea și modernizarea punctelor vamale de la frontiera moldovenească-română va spori eficiența instituțională și operațională, facilitând comerțul internațional și fluidizând traficul transfrontalier de mărfuri și pasageri.
28.10.2013	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=55092&lang=ro Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28-10-2013 privind aprobarea Strategiei de transport și logistică pentru perioada 2013-2022 Traseele rutiere care necesită reabilitare în funcție de starea suprafeței carosabile (IRI) și rata internă de rentabilitate (RIR) includ traseele legate de proiectul: M3: Chișinău – Porumbrei (km 0 – km 34) Reabilitare M3: Porumbrei – Cimișlia (km 34-km 60) Construcție nouă
EP	https://www.andsa.md/acorduri-de-mediu/ Toate autorizațiile de mediu sunt disponibile pentru consultare publică.